

подкачише надъ радост. Найсетне той има лула. Хемъ, побухвата отъ Бончовата? Тъмночервена, съ черно смукание и лъскава поуплучава.

Слънцето бѣше вече потънало задъ черковитъ оръмъ, когато Лечко типично вѣлзго въ собата и легна на розогката. Никой го не видѣ. Лошо му бѣше. Глава го болеше. Свѣтъ му се виеше.

Лечко си спомни, какво имъ беше разказвала учителката за потона. За голѣмитъ зноини полета, дото той расте. За прашнитъ фабрики, дето го обработватъ. И затуй колко много го пушатъ хората и колко лошо правятъ дето го пушатъ.

Лечко нѣма вече да пуши. Никого. Само да му мине сега — нѣма съ прѣста дори да се докосне до потонъ.

Лечко се обрѣща, затваря очии—става му зле. Той се уноси, потна въ розогката, въ земята. Не, той не потна. Той лежи срѣдъ голѣмо зелено поле. — Нѣбето гори, нѣбето е червено като мѣкъ медникъ. Надъ зелениото поле се долѣятъ розови цвѣтове и тенки марони. Де е написали Лечко тая отровна мизгима? Иска да си спомни, но не може.

Той иска да се махне отъ тукъ. Надига се, но не може да мръдне. На гърдинъ му е сложена лула. Тъмночервена, съ черно смукание и лъскавъ поуплучава.

Отъ десни страна идатъ почернѣли люда. Носитъ въ голѣми кошници зелени рѣста и ги сиватъ въ гърдинъ. Лулата дими като злато и дименикъ.

Шофъ, шофъ! Количацитъ си, робинцитъ лѣшатъ задъчани на земята. Рижетъ отъ сж издувания, по чималото имъ, лѣбватъ рани. Лулата имъ е изгорени отъ слънцето. Съ последни сили отиватъ пакъ на работа.

— Сига, починете си! — вика Лечко.

— Не бива, — отговарятъ тѣ, — кой ще пѣлни твоята лула, ако ние седимъ да стоимъ?

Лечко започна, събира всичнитъ си сили, събира лулата и хукава.

Задъ него полето гори. Пла-

мачитъ се внигъ като зми и течатъ подире му. Пампъцитъ люкватъ летитъ му съ горещи езиди. Той тѣта вдѣхнавъ презъ люлото.

Но ето: предъ него се издига голѣмо сиво здание съ тѣсни прозори. Той се втурва вътрѣ. Той е спасенъ. Въ задниотъ ъмъ огнь. Нѣма дори съблѣна. Тъмнината се е отпуснала, като голѣми черни потънъ върху каменнаа потъ. Хладно.

Но кивни сж и колела и кивци? Кивци сж тѣя машини съ нокове и остри зѣбци? Кивци сж тѣя бледи момичета, надвесени надъ сногчета жълти люста? Трѣбва да сж много люсти. Тѣ се олопаватъ, тѣ едватъ стоятъ на краката си.

Ето: едно момече кашли. Навесна се и алена кръвъв рурка изъ устата му. Момичето се люшва и пада мъртво на каменнаа потъ. Слѣдъ него друго. Трето.

— Та вие всички съ измрете въ тѣя тѣмница! — вика Лечко презъ сълзи. — Бѣгайте вътъ на свѣтлина!

— Какъ се бѣгаме, — отговарятъ момичетата, — ами кой ше приготви потонъ за лулата ти?

Лечко започна отъ болка. Една сълза се търкуна на земята. Сълзата расте, расте и става цѣло езеро. Лечко потъва въ езерото и почва да се дими. Лечко погледна вода, зѣдхна се. Изведнѣжъ една голѣма риба разтвори устата си да го глѣтне. Той ритва съ последни сили въ водата и се събужда.

Слънцето протѣга свѣтлата

ШИВАЧКА

Вижте, надъ нѣбето гле, цѣла въ нѣтъ земята тѣ, всичко врьд се радва, етѣ, радостъ има и за мене!

Азъ сѣмъ въ новачка прѣвѣна отъ тѣмни и кореди, че тахъ стурѣмъ равно-равно мѣо аменъ дѣт дохлъ е.

Пакъ подарила развалѣна всѣкой лѣси и остана, но най-скапи и обичаи мойта майка ми харѣла:

Чудно-хубава кутѣвѣ съ въпрѣдѣжъ жълто-злато, шарени кощи, гнѣчѣво и модѣче макодетѣво.

Почнавъ вече да си лежа малка зубѣва възлѣвѣна, а да мамѣ — вътрѣ бувавъ, шара рѣка — цѣкъ на тѣта.

Сетне лесно азъ ще спавѣа, нови дрѣжъ ванъ да правѣа. Въ здравѣтъ съблѣтъ безъ арѣвѣна нѣкаво не ще остана.

И. Веневъ

си рѣка презъ прозореца и милва потката. Котката мърка до възлѣвѣницата му. А надъ главата му стои майка му, бледна като морицето отъ сивото зданѣе.

— Болна ли си? — попита я Лечко оуденъ.

— Не, — отговори момичето му. А азъ съмъ умерена, че съмъ стояла цѣла икъмъ надъ главата ти. Отъ де си взелъ тѣя лула?

Ти изведнѣжъ лулата отъ джебе на панталонитъ му.

Лечко навесна глава. Той ставѣ, взема полѣвѣника лулата отъ ржката ѣ, излѣзѣ отъ собата и отива при огнището. Тамъ той се спира, поколебава се за мигъ и решително хвърля лулата.

Веселитъ пѣлмаци трѣпватъ оуденѣи, после шукватъ нѣшо, измудени се и я поглѣматъ — неа, тъмноречената лула, съ черното смукание и лъскавата поуплучава.

Ас. Развѣтнѣиковъ

Асень Развѣтнѣиковъ

Асень Развѣтнѣиковъ е единъ отъ младитъ и добри наши поети. Роденъ е презъ 1897 год. въ с. Драгичево, Герцоговина. Съвършилъ е Тирновската гимназия и Софийския университетъ. Сега е учителъ въ една софийска гимназия.

Отъ извѣстно години Развѣтнѣиковъ пише много хубави стихове, приказки и пѣсни за деца. По-известната година нахъ хука десетнитъ му сборници: „Отъ нищо нищо“ и „Юнакъ и Гоголъ“. Тези години макодетѣтъ Ф. Ф. Чивевъ — София му отпраща книгата „Деветитъ брѣвъ“ — приказки, стихове и пѣсни за деца, отъ които прѣсичава въздържанѣната приказка „Лулата“. Отъ него е написана и въздържанѣната приказка „Лозичкитъ“, която може би сте чѣли въ вѣстникъ читениа. Той е редовно сътрудникъ на в. „Воздържанѣче“ и на всички детски списаниа.

ЛУЛАТА

Само сучинѣа Бончо лидеше се надува съ голѣмата лула? Съ какво е той по-горенъ отъ Лечко?

Лечко го катурѣа като гърне. Шофъ се съборятъ. Лечко никого не пада въ вода, когато прѣскачатъ Митина-потокъ. Лечко може да се покитори на ашѣтъ дѣтъ чѣстъ до врьдѣ на бабинѣта Певѣно тополѣ, дето е правѣа като събѣша.

Не, съ нищо не го надминава сучинѣа Бончо. Само — дето има лула. Само съ нея му се перѣ. Запали я, събръчъ чело и важно-важно пухва малки синѣи облѣчѣта.

Но сега на Лечка нѣма да му минаватъ вече такива. Лечко ше си купи лула. Тѣ съ нѣе му дѣбеа му — лъскавитъ петолѣвѣникъ. Отъ нова година ги събира той; каква по казива вѣрѣ ставѣа казва народната поговорка.

Когато Лечко мушна лулата въ джеба си и хукава кѣтъ за зелениаа долъ, сърдѣнето му за-

Слънцето чело хвалѣнитъ на джѣгата, а въ рѣко: — Нико си пушѣва, ти дѣтѣхъ же! Изгледа, ти още не знаешъ че безъ слънце дѣга не става.

А джѣгата се зѣксѣла и пакъ за хвалѣна: — Азъ съмъ дѣга-джѣгѣна съ дѣга хукава носѣтка! Ти си синѣе горещо. И ти се мислишь да нищо!

Слънцето се разтърдило и — о! — сирило се задъ облѣчѣта.

— Какѣ е сѣга дѣга-джѣгѣна съ нейната дѣга носѣтка? — извика слънцето. — Нека излѣзе да я види!

А горѣта дѣга-джѣгѣна извика: — Какѣ е изгубила и не се видѣла вече.

ВЪЛКЪ И ОВЧАРЪ

Нѣ единъ овчаръ измръло цѣлото стадо отъ илѣкава зѣла болѣстъ. Научилъ се за това вѣлѣкъ и нажалѣн отидѣлъ при овчарѣ, па му рекълъ:

— Драги овчарко! Истина ли е, че ти е измръло цѣлото стадо — онези хубавѣи, онези тѣстѣи агнетѣ? Кога ми е жѣлъ! Искамъ да запѣла съ кърѣвѣи сълзи...

— Вѣговарѣ ти много за свѣдѣнитѣ! — отговори овчаркѣтъ: — Харно си растеа, ама току нѣколко сѣрдѣе...

Овчарското кучѣ, което лежѣло наблизо, се обидѣло: — Разбира се, той съжалѣва не за налѣта зѣгубѣ, а за тѣй, че нѣма вече какѣа да грабѣ.

РАЗГОВОРЪ ВЪ ГОРАТА

Въ една гора дърѣватѣа разговоръ повени.

— Ехъ, слава Богу, харно си растѣне! — думало едно дърѣво.

А друго му отгърнѣло: — Харно си растеа, ама току вѣкъ, дошли дѣлѣвѣри и ни изкъсѣли до едно съ бранѣнитъ си остри.

А трето лѣбовѣло: — Е, че кой ни е харѣлъ? Съ вѣтъ ли тѣ, че сами нѣкъ говорѣниа

дваме. Безъ насъ какѣа бѣха могли да сторѣтъ остриѣ нѣкъ брадаи?

ЛИСИЦА И МЕЧКА

Кума-Лисѣ и Баба-Мѣца измѣшѣли еднакъа изѣвѣта си, за да ги отгѣлѣжатъ, зѣсно.

Кума-Лисѣ стояла дона и гледалѣа лѣшѣта, а Баба-Мѣца обиналѣла и прѣнаслѣа хрѣвъ за вѣчки.

Кѣвѣвъ тѣ отидѣла за хрѣвъ и се забѣлила много. Кума-Лисѣ оглѣдѣла, хвалѣла едно мѣче и го излѣа. Дошла Баба-Мѣца и донѣсла цѣло тѣле. Кума-Лисѣ се зарѣвалаа и ѣ посрѣдѣнала още отъ далѣче.

Баба-Мѣца запѣлата: — Какъ сж лѣшѣта?

— Добре сж. Много сж лѣбре, — отговори кумаѣтѣ, — само едно се разбѣло и уцѣлѣа за хрѣвъ.

— Отъ трѣвитъ ли нѣкъ отъ нѣтъ? — запѣлата Баба-Мѣца.

— Не знаа, — рекѣа изрѣвѣта кума, — не можѣа да го позная, но струва ми се да бѣше отъ тѣя съ дѣлѣтъ дѣлѣ...

БАСНИ

СЛЪНЦЕ И ДЖГА

СПЕДЪ единъ тѣкъ пролѣтнѣтъ дѣкъ на нѣбето се полавѣа дѣга. Нѣкой я поглѣмѣлъ, все я увѣлѣа!

— Вижте, вижте, — думали, — какѣа хубѣва дѣга, кѣако чудно нищо!

Джѣгата слушѣла, слушѣла и тѣ почѣнала да се хвалѣа, че е поубѣла и отъ слънцето.

— Че какѣе е слънцето? — рекѣла джѣгата. — Дето самѣа да пади и да го торѣ. Не му си хубѣвитъ бои? . . .